

Protokół kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie

Jednostka kontrolowana:

Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
ul. Rynkowa 27
74-503 Moryń

Podmiot prowadzący placówkę:

Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego Dom Generalny w Niegowie – na zlecenie Starosty Gryfińskiego

Kontrolujący:

Ewa Golińczak – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej, osoba kierująca zespołem,
Dobrosława Woś – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej, na podstawie upoważnienia Nr 43/2023 z dnia 7 marca 2023 r.
Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

(akta kontroli str. 1 - 3)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 27-31 marca i 3 kwietnia 2023 r.
Kontrolowana jednostka, podmiot prowadzący oraz podmiot zlecający powiadomione zostały o terminie przeprowadzenia kontroli, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285).

(akta kontroli str. 4 - 9)

Przedmiot i okres kontroli:

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące standardu usług świadczonych przez Dom na podstawie art. 55 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

Ustaleń zawartych w protokole dokonano na podstawie analizy przedłożonych dokumentów, informacji udzielanych przez dyrektora i pracowników Domu, rozmów z mieszkańcami oraz oględzin placówki. Kontrola przeprowadzona została na podstawie *Programu kontroli kompleksowej w Domu Pomocy Społecznej przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie*.

(akta kontroli str. 10 - 18)

Sposób funkcjonowania poszczególnych typów domów pomocy społecznej i obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez domy określa rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej. Zgodnie z art. 22 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej do zadań wojewody należy nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

W oparciu o art. 22 pkt 9 przywołanej ustawy do zadań wojewody należy kontrola jakości usług, o których mowa w pkt 8, wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umowy z organami administracji rządowej i samorządowej.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem kontroli zewnętrznych na 2023 r.

Ustalenia ogólne:

Dom Pomocy Społecznej w Moryniu przeznaczony jest dla 120 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i jest prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego Dom Generalny w Niegowie.

(akta kontroli str. 19 - 22)

Zgromadzenie posiada zezwolenie Wojewody Zachodniopomorskiego na prowadzenie domu pomocy społecznej wydane na czas nieokreślony, na podstawie decyzji z dnia 12 kwietnia 2006 r., znak: PS.1.MO.9013/2a/2006, zmienionej decyzją ZPS-3.9423.4.2023.JJ z 26 maja 2023 r.

(akta kontroli str. 23 - 26)

Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Moryniu realizowane jest przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego Dom Generalny w Niegowie na podstawie zlecenia realizacji zadania publicznego przez Starostę Gryfińskiego. W okresie objętym kontrolą zadanie zlecone zostało na podstawie Umowy nr PCPR.0099.2020.MJ, zawartej w dniu 21.12.2020 r. Realizacja zadania publicznego została zlecona do 31 grudnia 2025 r.

(akta kontroli str. 27 - 38)

Organizację i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną Domu określa *Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Moryniu*, opracowany i wprowadzony przez podmiot prowadzący jednostkę. Dodatkowo w DPS przyjęty został *Regulamin Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelektualnie prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego ul. Rynkowa 27, 74-503 Moryń* oraz *Karta Praw i Obowiązków Mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Moryniu*.

(akta kontroli str. 39 - 72)

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu w okresie objętym kontrolą został ustalony w następującej wysokości:

- od stycznia do marca 2022 r. – 4.127,65 zł na podstawie Zarządzenia Nr 16/2021 Starosty Gryfińskiego z dnia 23 lutego 2021 r.,
- od kwietnia 2022 r. do lutego 2023 r. – 4.275,01 zł na podstawie Zarządzenia Nr 17/2022 Starosty Gryfińskiego z dnia 8 marca 2022 r.,
- od marca 2023 r. – 5.241,54 zł na podstawie Zarządzenia Nr 14/2023 Starosty Gryfińskiego z dnia 10 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 73 - 75)

Funkcję dyrektora Domu od 15 lutego 2012 r. pełni S. Małgorzata Kałdowska.

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej*.

W wyniku analizy akt osobowych ustalono, że dyrektor jednostki posiada wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz wymagany na zajmowanym stanowisku staż pracy w pomocy społecznej. Uznać zatem należy, że dyrektor Domu spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 76 - 77)

Według stanu na dzień 27 marca 2023 r. w domu umieszczonych było 120 osób (112 kobiet i 8 mężczyzn), spośród których 62 osoby posiadają decyzję administracyjną wydaną przed 1 stycznia 2004 r. (pobyt w DPS dofinansowywany z budżetu państwa).

Wśród 58 mieszkańców przyjętych na podstawie decyzji wydanej po 1 stycznia 2004 r. odpłatność za pobyt w Domu przedstawia się następująco:

- 52 osoby – gmina i mieszkaniec,
- 6 osób – gmina, mieszkaniec i członek rodziny.

Nikt nie został zwolniony z odpłatności.

W okresie objętym kontrolą przyjęto 7 osób, z czego 5 osób na podstawie postanowienia sądu, zmarło 5 mieszkańców, 1 osoba powróciła do środowiska. Wśród mieszkańców DPS w Moryniu na dzień rozpoczęcia kontroli 53 osoby były ubezwłasnowolnione całkowicie (funkcję opiekuna prawnego wobec 27 osób pełnią członkowie rodzin, wobec 22 osób – pracownicy DPS, a wobec 4 mieszkańców – inne osoby).

2 osoby są ubezwłasnowolnione częściowo, funkcję kuratora pełnią pracownicy DPS. W odniesieniu do 1 osoby sąd jest w trakcie rozstrzygania o jej sytuacji prawnej.

Stan mieszkańców na koniec każdego miesiąca w 2022 r. i 2023 r. (do dnia kontroli) nie przekraczał liczby miejsc określonych w wydanym zezwoleniu, tj. 120.

(akta kontroli str. 78 - 86)

Zgodnie z zasadami przyjętymi w Zgromadzeniu, w Domu Pomocy Społecznej funkcjonuje tzw. „system rodzynek”. Podstawowym zadaniem systemu rodzynekowego jest stworzenie podopiecznym warunków zbliżonych do funkcjonowania na wzór rodziny. Każda osoba przynależy do jednej z dziewięciu grup, liczących ok. 14 osób. „Rodzynekę” tworzą mieszkańcy oraz personel DPS. Każda „rodzinka” zajmuje określony obszar DPS, w którym są sypialnie oraz pomieszczenia sanitarne i ogólnodostępne.

(akta kontroli str. 87 - 89)

Na podstawie książki kontroli oraz przedłożonych przez Dyrektora Domu materiałów wynika, że w okresie objętym kontrolą w Domu przeprowadzono 4 kontrole przez instytucje zewnętrzne: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie (3 kontrole) oraz Sąd Rejonowy w Gryfinie. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydane zostały zalecenia dotyczące zachowania się pracowników oraz postępowania w zakresie dysponowania środkami finansowymi osoby ubezwłasnowolnionej.

(akta kontroli str. 90)

Poprzednia kontrola kompleksowa w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu przeprowadzona została w dniach 16,17,19 i 23 kwietnia 2018 r. W wyniku przeprowadzonej kontroli wydano zalecenie w zakresie zapewnienia mieszkańcom używającym wyrobów tytoniowych palarni, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. h rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. W toku kontroli dyrektor Domu przedstawiła informację o przygotowaniu odrębnego pomieszczenia z wentylacją mechaniczną, służącego jako palarnia, co potwierdzono w trakcie oględzin.

(akta kontroli str. 91)

Ad. 1. Usługi bytowe.

a) Zapewnienie odpowiedniego miejsca zamieszkania i brak barier architektonicznych.

Informacje ogólne.

Dom Pomocy Społecznej w Moryniu mieści się pod adresem: ul. Rynkowa 27, 74-503 Moryń. Nieruchomość stanowi własność Powiatu Gryfińskiego i została przekazana Zgromadzeniu Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego Dom Generalny

w Niegowie na potrzeby prowadzenia DPS na podstawie umowy najmu (w okresie objętym kontrolą – Umowa najmu Nr 1/GN/2021 zawarta 11 stycznia 2021 r., okres najmu został ustalony do 31 grudnia 2025 r.).

(akta kontroli str. 91 - 99)

W skład obiektu Domu wchodzi pięć budynków.

1. Budynek nr 1, główny – 3 kondygnacyjny. Znajdują się w nim pomieszczenia mieszkalne, sanitarne, ogólnodostępne, pomieszczenia do terapii zajęciowej, kuchnia z zapleczem magazynowym a także pomieszczenia biurowe i gospodarcze. W budynku tym zamieszkuje 40 osób. Budynek wyposażony jest w windę (od poziomu przyziemia na wszystkie kondygnacje).
2. Budynek nr 2, mieszkalno-rehabilitacyjny – 4 kondygnacyjny. Znajdują się w nim pomieszczenia mieszkalne, sanitarne, ogólnodostępne, pomieszczenia do terapii zajęciowej, rehabilitacji, gabinet medycznej pomocy doraźnej. Budynek wyposażony jest w podjazd i windę. Zamieszkuje w nim 65 osób.
3. Budynek nr 3, mieszkalny dla mężczyzn – 2 kondygnacyjny. Znajdują się w nim pokoje mieszkalne dla mężczyzn, usytuowane na piętrze, bezpośrednio do którego prowadzi podjazd. Na niższej kondygnacji znajdują się pomieszczenia gospodarcze. W budynku zamieszkuje 7 osób.
4. Budynek nr 4, mieszkalny z pomieszczeniem do suszenia – 2 kondygnacyjny. Znajdują się w nim pomieszczenia mieszkalne na piętrze, do których prowadzą schody. Na niższej kondygnacji usytuowane jest pomieszczenie gospodarcze. W budynku zamieszkuje 4 osoby.
5. Budynek nr 5 mieszkalny – 2 kondygnacyjny. Znajdują się w nim pomieszczenia mieszkalne, do których prowadzą zewnętrzne schody. Zamieszkuje w nim 4 osoby.

Na terenie posesji znajduje się dodatkowy budynek gospodarczy, w którym została usytuowana palarnia. Teren DPS jest ogrodzony. Przy budynku znajduje się zagospodarowany teren rekreacyjny (3 ogrody), dojścia do budynku posiadają utwardzoną nawierzchnię. Stan techniczny budynków poddawany jest okresowym kontrolom.

(akta kontroli str. 100)

Dwa budynki wyposażone są w windę. W toku kontroli stwierdzono, że urządzenia te są poddawane systematycznej kontroli i dopuszczone do eksploatacji (do 15 listopada 2023r.). Do pomieszczeń mieszkalnych w trzecim budynku prowadzi podjazd. W pozostałych dwóch budynkach, zamieszkujących przez 8 osób występują bariery architektoniczne w postaci schodów. Na podstawie § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej budynek i jego otoczenie powinny być pozbawione barier architektonicznych.

Zgodnie z § 6 ust 1 pkt 1 lit b ww. rozporządzenia: *budynek wielokondygnacyjny ma zamontowaną windę dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych, w przypadku domów, o których mowa w art. 56 pkt 3-5 ustawy o pomocy społecznej, zalecana jest winda dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.* Przytoczony wyżej zapis nakazuje montowanie wind we wszystkich budynkach wielokondygnacyjnych, w których funkcjonują domy pomocy społecznej. Ustawodawca – co do zasady – nakazał zamontowanie we wszystkich typach domów pomocy społecznej wind przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jedynie w trzech wyraźnie opisanych przypadkach tj. w domach dla osób przewlekle psychicznie chorych, domach dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz domach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie dostosowanie windy do potrzeb osób niepełnosprawnych nie jest bezwzględnie wymagane, a jedynie zalecane. Dyrektor DPS przedstawiła informację, z której wynika, że osoby tam zamieszkujące są sprawne fizyczne, jednocześnie poinformowała, że podjęte zostały

działania dotyczące przebudowy budynku głównego i przeniesienia tam tych mieszkańców.

(akta kontroli str. 101 - 104)

Dom posiada system przeciwpożarowy i system przyzywowo-alarmowy zamontowane we wszystkich budynkach. Podczas kontroli potwierdzono sprawność wind, a także sprawność funkcjonowania systemu przyzywowo-alarmowego.

Dom posiada zainstalowane kamery monitoringu wizyjnego monitorujące teren wokół obiektu Domu.

(akta kontroli str. 105 - 106)

Pomieszczenia ogólnodostępne.

Dom Pomocy Społecznej w Moryniu dysponuje następującymi pomieszczeniami ogólnodostępnymi:

Rodzaj pomieszczeń	Ilość
Pokój dziennego pobytu	9
Jadalnia (aula)	1
Jadalnie dodatkowe (przy każdej rodzinie)	7
Gabinet medycznej pomocy doraźnej	1
Pomieszczenie do terapii zajęciowej	3
Pomieszczenie do rehabilitacji	2
Kuchienka pomocnicza	7
Pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia	2
Palarnia (w odrębnym budynku)	1
Pokój gościnny	4
Miejsce kultu religijnego (kaplica)	1
Inne pomieszczenia:	
– stołówka (przy kuchni),	1
– aneks kuchenny (przy rodz. Nr 1),	1
– sala komputerowa.	1

Stwierdza się, że struktura pomieszczeń ogólnodostępnych jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 107)

Pokoje mieszkalne.

Z ustaleń kontroli wynika, że Dom posiada ogółem 52 pokoje mieszkalne, zgodnie z poniższym zestawieniem:

Struktura pokoi:	Liczba pokoi:
Pokoje jednoosobowe	13
Pokoje wieloosobowe:	39
- dwuosobowe	14
- trzyosobowe	21
- czterosobowe	4
Ogółem:	52

Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 3 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, pokój jednoosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 9 m², pokój uznaje się za

spełniający wymagane normy, jeżeli odstępstwo poniżej wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5% (tj. powierzchnia nie mniejsza niż 8,55 m²). Ustalono, że kontrolowana jednostka zapewnia mieszkańcom 13 pokoi jednoosobowych, w tym 12 o powierzchni od 9,18 do 14,02 m² oraz 1 pokój jednoosobowy (w budynku nr 4) o powierzchni 7,42 m². Stwierdza się, że 1 pokój jednoosobowy nie spełnia wymogów standardu,

Zgodnie § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b przywołanego rozporządzenia pokój wieloosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 6 m² na jedną osobę, pokój uznaje się za spełniający wymagane normy, jeżeli odstępstwo poniżej wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5% (tj. powierzchnia nie mniejsza niż 5,70 m²).

Dom zapewnia mieszkańcom 14 pokoi dwuosobowych (powierzchnia na jednego mieszkańca wynosi od 5,70 m² do 7,98 m²), 21 pokoi trzyosobowych (powierzchnia na jednego mieszkańca wynosi od 5,71 m² do 9,02 m²) oraz 4 pokoje czteroosobowe (powierzchnia na jednego mieszkańca wynosi od 6,22 m² do 6,55 m²)

Stwierdza się zatem, że powierzchnia pokoi wieloosobowych spełnia wymogi określone w standardzie.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pokój czteroosobowy może być przeznaczony wyłącznie dla osób leżących. Na podstawie przedłożonych zaświadczeń lekarskich stwierdzono, że w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu 4 pokoje czteroosobowe zamieszkują osoby leżące.

(akta kontroli str. 108 - 123)

W trakcie oględzin ustalono, że losowo zwizytowane pokoje (dobór próby określony został w *Programie kontroli*) wyposażone są w łóżka, szafę, stół, krzesła i szafkę nocną dla każdego z mieszkańców.

Pomieszczenia higieniczno - sanitarne.

Zgodnie z § 6 ust.1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej liczba łazienek powinna zapewniać możliwość korzystania z każdej przez nie więcej niż sześć osób, a w przypadku toalet przez nie więcej niż cztery osoby.

Dom zapewnia mieszkańcom 30 pomieszczeń sanitarnych wyposażonych łącznie w 28 wanien lub natrysków oraz 43 oczka wc. 5 pomieszczeń sanitarnych znajduje się bezpośrednio przy pokojach, 25 pomieszczeń jest ogólnodostępnych.

Ustalono, że na jedno pomieszczenie sanitarne przypada nie więcej niż 4 mieszkańców (na 1 urządzenie kąpielowe nie więcej niż 5 osób), natomiast na jedno oczko wc – nie więcej niż 3 mieszkańców.

Skontrolowane pomieszczenia sanitarne wyposażone były w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń oraz urządzenia służące do pomocy podczas kąpieli osób niesprawnych: łóżka kąpielowe, podnośniki, krzesła kąpielowe itp.

Stwierdzono, że Dom zapewnia odpowiednią liczbę urządzeń kąpielowych oraz toalet.

(akta kontroli str. 124)

Podczas kontroli zespół kontrolujący dokonał oględzin placówki - sporządzono „*Protokół z oględzin obiektu Domu Pomocy Społecznej w Moryniu*”.

(akta kontroli str. 125 - 131)

b) Wyżywienie i organizacja posiłków.

Standard usług w zakresie wyżywienia i organizacji posiłków określony został w § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej w Moryniu wyposażony jest w kuchnię wraz z zapleczem magazynowym. Przygotowywaniem posiłków dla mieszkańców zajmuje się 5 osób (kucharki). Personel kuchni pracuje w systemie zmianowym od 6.00 do 18.00.

Jadłospis wywieszany jest na tablicach informacyjnych w kuchenkach pomocniczych i w stołówce (przy kuchni). Zatwierdzany jest przez Dyrektora DPS, pielęgniarkę, przedstawiciela Rady Mieszkańców oraz pracownika socjalnego.

W okresie objętym kontrolą stawka żywieniowa dla mieszkańców Domu wynosiła:

- od 1 marca 2022 r. do 28 lutego 2023 r. - 13,50 zł
- od 1 marca 2023 r. do 28 lutego 2024 r. - 14,50 zł.

Dom zapewnia mieszkańcom całodzienne wyżywienie tj. trzy główne posiłki (śniadanie, obiad i kolację) oraz drugie śniadanie i podwieczorek. Ustalono, że podstawowe posiłki wydawane są w następujących godzinach:

- śniadanie: 7.30 - 9.30,
- obiad: 12.00 - 14.00,
- kolacja: 18.00 - 20.00.

Dodatkowo, w godz. 10.00-12.00 i 15.00-17.00 wydawane jest II śniadanie oraz podwieczorek. Mieszkańcy mają możliwość otrzymania posiłku dodatkowego.

Na podstawie *Informacji dotyczącej żywienia i organizacji posiłków* ustalono, że na dzień 27 marca 2023 r. mieszkańcy Domu korzystali z następujących diet:

- dieta cukrzycowa – 11 osób.
- dieta lekkostrawna – 16 osób.

Posiłki spożywane są głównie w jadalniach. Mieszkańcy mogą również spożywać posiłki w pokojach mieszkalnych. Z tej możliwości korzysta 22 mieszkańców DPS.

Spośród mieszkańców Domu 22 osoby wymagają karmienia, 8 osób wymaga pomocy przy spożywaniu posiłków, pozostali mieszkańcy spożywają posiłki samodzielnie.

Poza posiłkami mieszkańcy mają dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych znajdujących się w kuchenkach pomocniczych (pieczywo, masło, dżemy, sery, wędlina, napoje). Podczas wizytacji Domu sprawdzono zaopatrzenie kuchenek w artykuły spożywcze i stwierdzono, że ww. produkty były dostępne w tych kuchenkach.

(akta kontroli str. 132 - 135)

Kontroli poddano wyrywkowo dekadowe jadłospisy z następujących okresów: 11-21.04.2022 r., 1-10.05.2022 r., 21-30.07.2022 r., 1-10.10.2022 r., 22-31.12.2022 r., 11-21.03.2023 r. Analiza jadłospisów wykazała, że w zestawach całodziennego wyżywienia mieszkańców występują: pieczywo mieszane, nabiał, wędliny, mięso, zupy, potrawy mączne, warzywa i owoce.

(akta kontroli str. 136 - 213)

W toku kontroli zespół kontrolujący spotkał się z przedstawicielami Rady Mieszkańców w celu uzyskania opinii o jakości usług świadczonych na rzecz mieszkańców Domu, w tym usług dotyczących organizacji żywienia. Przedstawiciele samorządu nie wnieśli uwag do jakości i dostępności oferowanego wyżywienia.

c) Zapewnienie odzieży i obuwia.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej mieszkańcom domu nieposiadającym własnej odzieży i obuwia oraz możliwości zakupienia ich z własnych środków, dom zobowiązany jest zapewnić odzież i obuwie odpowiedniego rozmiaru, dostosowane do ich potrzeb i pory roku, utrzymane w czystości i wymieniane w razie potrzeby.

W trakcie kontroli ustalono, że wszyscy mieszkańcy Domu posiadają własny dochód, z którego zabezpieczane są ich niezbędne potrzeby. Mieszkańcom, którzy wymagają wsparcia w dokonywaniu zakupów, pomocy udzielają pracownicy placówki.

Z przedstawionej podczas kontroli informacji *Zaopatrzenie w odzież i obuwie* wynika, że wśród wszystkich mieszkańców Domu 1 osoba dokonuje zakupów samodzielnie, 3 osoby są zaopatrywane przez rodziny, 15 osobom personel DPS pomaga w zakupach, a 101 osób zleca wykonanie zakupów pracownikom Domu.

Każdy z mieszkańców Domu posiada odzież i obuwie dostosowane do jego potrzeb i pory roku, w ilości co najmniej:

- 2 zestawy odzieży całodziennej,
- 1 zestaw odzieży zewnętrznej,
- 4 komplety bielizny dziennej,
- 2 komplety bielizny nocnej,
- 1 para obuwia oraz pantofli domowych.

Rzeczy mieszkańców spisane są w *Wykazie odzieży i osobistych rzeczy*. W przypadku zakupu lub zniszczenia odzieży czynność ta odnotowywana jest zeszytach prowadzonych indywidualnie dla każdego mieszkańca.

W okresie objętym kontrolą nie dokonywano zakupów odzieży i obuwia ze środków DPS.

(akta kontroli str. 214 - 223)

Podczas wizytacji Domu stwierdzono, że mieszkańcy byli czysto i schludnie ubrani, adekwatnie do pory roku. Przedstawiciele Rady Mieszkańców potwierdzili, że wszyscy posiadają własną odzież i obuwie. W razie potrzeby, pomocy w ich zakupie udzielają opiekunowie i pracownicy socjalni.

d) Utrzymanie czystości.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pomieszczenia mieszkalne Domu powinny być czyste, sprzątane w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz dziennie, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Za utrzymanie czystości i porządku w pomieszczeniach, w których przebywają mieszkańcy odpowiada personel DPS – opiekunowie (35 osób) i pokojowe (7 osób). Szczegółowy zakres wykonywanych czynności określony został w *Zakresach czynności*.

W kontrolowanej jednostce obowiązuje *Procedura dotycząca zasad utrzymania czystości w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu*.

W trakcie kontroli ustalono, że pokoje mieszkalne, pomieszczenia higieniczno-sanitarne oraz ogólnodostępne sprzątane są codziennie. 5-6 razy w roku wykonywane są inne czynności takie jak: mycie okien oraz zmiana firan i zasłon.

W Domu przebywa 14 mieszkańców, którzy samodzielnie wykonują drobne czynności porządkowe we własnych pokojach. Dom zapewnia tym osobom środki czystości.

Podczas oględzin placówki nie wniesiono uwag do stanu utrzymania czystości w pokojach mieszkalnych, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz ogólnodostępnych.

Wizytowane pomieszczenia były wolne od nieprzyjemnych zapachów. Przedstawiciele mieszkańców DPS nie wniesli uwag do poziomu czystości w placówce.

(akta kontroli str. 224 - 227)

Ad. 2. Usługi opiekuńcze.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do świadczenia usług opiekuńczych polegających na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji i niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

Charakterystyka ogólna mieszkańców

Według stanu na dzień 27 marca 2023 r. w Domu przebywało 120 mieszkańców, których struktura wiekowa przedstawia się następująco:

- 18 – 20 lat – 2 osoby,
- 21 – 30 lat – 6 osób,
- 31 – 40 lat – 17 osób,
- 41 – 50 lat – 36 osób,
- 51 – 60 lat – 31 osób,
- 61 – 70 lat – 16 osób,
- 71 – 80 lat – 9 osób,
- 81 i więcej – 3 osoby.

22 mieszkańców to osoby leżące, 36 osób porusza się przy pomocy sprzętu ortopedycznego (wózka inwalidzkiego, chodzika, balkonika, kuli ortopedycznej). Żaden z mieszkańców DPS w Moryniu nie wymaga zamieszkania w pokoju jednoosobowym z uwagi na znaczne zaburzenia interakcji społecznych i komunikacji (§ 6 ust. 1 pkt 3a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej). Mieszkańcom DPS nie ograniczono możliwości samodzielnego opuszczenia terenu domu (art. 55 ust 2 b ustawy o pomocy społecznej).

(akta kontroli str. 78 - 79)

a) Udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

Podczas kontroli ustalono, że mieszkańcami Domu są osoby o różnym stopniu samodzielności w zakresie wykonywania podstawowych czynności życiowych. Z przekazanej podczas kontroli *Informacji o zapewnieniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych* wynika, że całkowitej pomocy podczas toalety porannej i wieczornej oraz kąpieli wymaga 48 mieszkańców, a przy kąpieli 54 osoby. Ok. 50 mieszkańców asysty personelu w tym zakresie. Samodzielnie czynności związane z samoobsługą, w tym z utrzymaniem higieny osobistej wykonują 22 osoby.

Pomoc w podstawowych czynnościach życiowych udzielana jest głównie przez zatrudnione w Domu opiekunki – 35 osób, wspierane w tym zakresie przez pokojowe – 7 osób.

Na podstawie *Informacji o zapewnieniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych* oraz przedstawionej podczas kontroli dokumentacji (*Zeszyty raportów, Karty higieny, Zakres obowiązków opiekunki*) ustalono, że pomoc obejmuje głównie toaletę poranną i wieczorną, kąpiele, podstawowe zabiegi higieniczne w ciągu dnia (mycie rąk i twarzy), karmienie, zmianę pozycji ułożeniowej, pomoc przy poruszaniu się oraz zmianę pościeli. Część mieszkańców korzysta z usług fryzjerskich na terenie miasta. Usługi fryzjerskie (farbowanie, ścinanie, modelowanie) wykonywane są także przez personel DPS. W kontrolowanej jednostce przyjęta została *Procedura dotycząca higieny osobistej*.

Organizacja pracy podzielona jest na dyżury 12-godzinne (w godz.: 7.00-19.00, 8.00-20.00 oraz 20.00-8.00). Na podstawie wybranych losowo grafików pracy stwierdzono, że średnio na dyżurach dziennych pracuje 13-16 osób bezpośrednio zajmujących się mieszkańcem, a na dyżurze nocnym – 4 osoby. Dodatkowo na dyżurach dziennych na rzecz mieszkańców opiekę świadczy pielęgniarka. Podczas spotkania zespołu kontrolującego z Radą Mieszkańców jej członkowie potwierdzili, że przyjęty system organizacji pracy jest optymalny i nie ma potrzeby zwiększania obsady, np. na dyżurach nocnych.

W celu zapewnienia pracownikom sprawnego wykonywania czynności związanych z przemieszczaniem mieszkańców Dom wykorzystuje 8 wózków prysznicowych, 4 podnośniki i 1 schodołaz.

(akta kontroli str. 228 - 251)

b) Udzielanie pomocy w pielęgnacji.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w pielęgnacji.

Zakres zabiegów pielęgnacyjnych świadczonych na rzecz mieszkańców Domu obejmuje głównie udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i utrzymaniu higieny osobistej. Ponadto, na podstawie przedstawionej w czasie informacji dokumentacji *Raporty pielęgniarstwa* oraz *Zakresu obowiązków pielęgniarki* ustalono, że mieszkańcy objęci są również specjalistyczną pomocą polegającą głównie na:

- wykonywaniu zabiegów i czynności zleczanych przez lekarza,
- kontroli higieny osobistej mieszkańców i ich otoczenia,
- udzielaniu pierwszej pomocy w nagłych wypadkach,
- wydawaniu leków oraz prowadzeniu dokumentacji przychodów i rozchodów leków zaleczanych przez lekarza psychiatrę,
- kontroli posiłków od strony higieny ich przygotowywania.

Do zadań pielęgniarek należy również wykonywanie iniekcji, podaż insuliny, zakładanie i zmiana opatrunków, cewnikowanie, zakładanie worka stomijnego, pobieranie materiałów do badań, wykonywanie pomiarów podstawowych parametrów życiowych (ciśnienie, tętno, pomiar glukozy). Świadczenia pielęgniarstwa wykonywane są przez 2 pielęgniarki zatrudnione przez Dom. Dodatkowo na rzecz mieszkańców realizowane są świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze w ramach opieki długoterminowej, wykonywane przez 2 pielęgniarki.

(akta kontroli str. 252 - 257)

c) Niezbędna pomoc w załatwianiu spraw osobistych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

Na podstawie kontrolowanej dokumentacji stwierdzono, że czynności związane z udzielaniem pomocy w załatwianiu spraw osobistych mieszkańców realizowane są głównie przez pracowników socjalnych i pracowników pierwszego kontaktu.

Pomoc obejmuje przede wszystkim załatwianie spraw urzędowych (np. zameldowanie, wyrobienie dowodu osobistego, skompletowanie dokumentacji w celu przyznania świadczenia), pomoc w załatwianiu spraw sądowych (wyznaczenie opiekuna prawnego/kuratora, prowadzenie spraw spadkowych), dokonywaniu drobnych zakupów, podtrzymywaniu zainteresowań i kontaktów z rodziną, bliskimi oraz innymi mieszkańcami Domu. Pracownicy wspomagają mieszkańców w rozwiązywaniu ich spraw osobistych związanych z codziennym funkcjonowaniem w placówce (np. pomoc w adaptacji). Udzielają także pomocy w nawiązywaniu kontaktów telefonicznych z bliskimi. Ponadto pracownicy socjalni pozostają w kontakcie z rodzinami, które mają możliwość odwiedzania swoich bliskich.

(akta kontroli str. 347 - 352)

d) Zapewnienie środków czystości i higienicznych oraz pomoc w utrzymaniu higieny osobistej.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 8 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest zapewnić środki higieny osobistej i czystości mieszkańcom, którzy nie są

w stanie we własnym zakresie sobie ich zapewnić.

Na dzień kontroli wszyscy mieszkańcy Domu posiadali własny dochód. Na podstawie przedstawionej podczas kontroli informacji *Zaopatrzenie mieszkańców w środki higieny osobistej* stwierdzono, że Dom zapewnia mieszkańcom mydło w płynie (w dozownikach), papier toaletowy, środki piorące i środki czystości, które są na bieżąco uzupełniane w pomieszczeniach sanitarnych. Mieszkańcy z własnych środków zakupują pastę do zębów, szampony, płyny do kąpieli, żele pod prysznic, przybory do golenia.

Środki higieniczne znajdują się w pomieszczeniach sanitarnych w pojemnikach oznaczonych imieniem lub inicjałami mieszkańca. Ręczniki, szczoteczki do zębów i inne przybory higieniczne są odpowiednio oznakowane.

Wśród mieszkańców DPS w Moryniu 58 osób korzysta całodobowo z pampersów i wkładek anatomicznych, a 8 osób – w nocy.

W okresie objętym kontrolą DPS przekazał mieszkańcom pozyskane nieodpłatnie kosmetyki: szampony, odżywki i lakiery do włosów oraz środki higieniczne: pieluchomajtki, majtki chłonne oraz podpaski.

(akta kontroli str. 258 - 262)

Wymiana ręczników odbywa się nie rzadziej niż raz w tygodniu a pościeli nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie (w razie konieczności częściowej). Częstotliwość wymiany ręczników i pościeli odnotowywana jest w *Kartach higieny*.

Praniem bielizny pościelowej, ręczników oraz odzieży zajmuje się firma zewnętrzna. Dodatkowo, na wyposażeniu każdej rodzinki znajduje się pralka. Na terenie Domu znajdują się także pomieszczenia pomocnicze przeznaczone do prania i suszenia. Ustalono, że 3 osoby samodzielnie dokonują drobnych przepierek.

(akta kontroli str. 228 - 230, 263 -267)

Podczas wizytacji Domu stwierdzono zabezpieczone w pokojach mieszkańców środki czystości i higieniczne. W pomieszczeniach sanitarnych znajdował się papier toaletowy i mydło oraz ręczniki.

e) Organizacja i działalność zespołów terapeutyczno-opiekuńczych.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w celu określenia indywidualnych potrzeb mieszkańca domu oraz zakresu usług, dom powołuje zespoły terapeutyczno-opiekuńcze składające się w szczególności z pracowników domu, którzy bezpośrednio zajmują się wspieraniem mieszkańców.

W trakcie kontroli ustalono, że Zarządzeniem wewnętrznym Nr 3/2019 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Moryniu z dnia 8 marca 2019 r. powołany został Zespół Terapeutyczno-Opiekuńczy, składający się z Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego Nr 1 (obejmującego wsparciem 43 mieszkańców – 3 rodzinki) oraz Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego Nr 2 (obejmującego wsparciem 77 mieszkańców – 6 rodzinek).

Koordynatorem pracy Zespołów jest pracownik wskazany przez Dyrektora Domu. Do zadań Zespołów należy opracowywanie i realizacja indywidualnych planów wsparcia mieszkańców, uzgodnienie IPWM z mieszkańcem, o ile jest to możliwe, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za realizację IPWM oraz modyfikacja IPWM, jeżeli jest to konieczne.

Spotkania Zespołów odbywają się co 6 miesięcy lub w ramach potrzeb zgłoszonych przez kierownika rodzinki. W trakcie kontroli zapoznano się z *Protokołami ze spotkań Zespołu* w 2022 r. i 2023 r. Tematyką spotkań było m.in.:

- opracowywanie indywidualnych planów wsparcia mieszkańców oraz ocena ich realizacji,
- omówienie sytuacji nowoprzyjętych mieszkańców,

- konsultacja stanu zdrowia,
- rozwiązywanie aktualnych problemów mieszkańców,
- wymiana wiedzy,
- wybór pracowników pierwszego kontaktu.

W 2022 r. odbyło się 15 spotkań Zespołów, a w 2023 r. (do dnia rozpoczęcia kontroli) - 3 spotkania.

(akta kontroli str. 269 - 307)

Ustalono, że każdy z mieszkańców, dla którego opracowany został plan posiada pracownika pierwszego kontaktu, który wybierany jest przez mieszkańca spośród pracowników Domu – *Wykaz osób pierwszego kontaktu*.

(akta kontroli str. 308 - 318)

W trakcie kontroli analizie poddano 12 losowo wybranych *Indywidualnych planów wsparcia mieszkańców* (dobór próby określony został w *Programie kontroli*).

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji ustalono, że w przypadku nowych mieszkańców plan, zgodnie z § 2 ust.4 rozporządzenia, przygotowany jest nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia mieszkańca do Domu.

Indywidualny plan wsparcia mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu składa się z następujących części:

1. Dane ogólne dotyczące mieszkańca, w tym dane osobowe, sytuacja prawna, źródło utrzymania.
2. Charakterystyka funkcjonowania biopsychospołecznego,
3. Ocena wstępna – diagnoza,
4. Plan adaptacji mieszkańca,
5. IPWM zawierający: cele, sposoby realizacji, wskazanie osoby odpowiedzialnej, czas realizacji oraz ocenę realizacji, opracowywany dla następujących obszarów: stan zdrowia, czynności dnia codziennego, czynności złożone dnia codziennego, sprawność umysłowa, kontakty interpersonalne.
6. Ocena realizacji planu.

(akta kontroli str. 319 - 346)

Ad. 3. Usługi wspomagające.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej dom świadczy usługi wspomagające wskazane w § 5 ust. 1 pkt 3. Szczegółowy zakres usług określony został w § 6 ust. 1 pkt 10 ww. rozporządzenia.

a) Świadczenie pracy socjalnej.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do świadczenia pracy socjalnej.

Pracę socjalną na rzecz mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Moryniu świadczy 3 pracowników socjalnych, zatrudnionych w wymiarze 3 etatów. Pracownicy pozostają do dyspozycji mieszkańców codziennie w godzinach pracy. Na podstawie dokonanej podczas kontroli analizy dokumentacji indywidualnej mieszkańców, informacji *Świadczenie pracy socjalnej, Zakresu obowiązków pracownika socjalnego, Plan pracy pracownika socjalnego na rok 2023* oraz *Sprawozdania z prowadzonej pracy socjalnej za rok 2022* ustalono, że na świadczonej pracę socjalną składa się:

- prowadzenie akt osobowych,
- prowadzenie spraw związanych w ruchem mieszkańców (przyjęcia, zgony, przeniesienia, urlopy, pobyt w szpitalu),
- uczestnictwo w przyjęciu nowoprzybyłych mieszkańców,

- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (zameldowanie, wyrobienie dowodu osobistego, skompletowanie dokumentacji w celu przyznania renty, zasiłków i innych świadczeń),
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
- pomoc w załatwianiu spraw sądowych (wyznaczenie kuratora, opiekuna prawnego),
- ewidencja odzieży,
- kompletowanie dokumentów dotyczących ustalenia stopnia niepełnosprawności.
- współpracy z Zespołem Terapeutyczno-Opiekuńczym,

(akta kontroli str. 347 - 352)

W toku kontroli zweryfikowano losowo wybraną dokumentację indywidualną 12 mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Moryniu, która zawierała m.in.:

- arkusz przyjęcia mieszkańca DPS w Moryniu,
- korespondencję z PCPR w Gryfinie,
- upoważnienia i zgody,
- korespondencja z sądami,
- opinie psychologiczne,
- plan adaptacji mieszkańca,
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- wywiady środowiskowe,
- zaświadczenia organów rentowych i emerytalnych,
- korespondencję z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej, Sądem Rejonowym,
- zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały,
- decyzję kierującą,
- decyzję o umieszczeniu,
- decyzję o odpłatności,
- postanowienia sądu.

Zgodnie z § 11 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej przed przyjęciem osoby do domu pracownik socjalny tego domu zobowiązany jest do ustalenia jej aktualnej sytuacji w miejscu zamieszkania lub pobytu, która stanowi podstawę do opracowania indywidualnego planu wsparcia po przyjęciu tej osoby do domu. W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że w przypadku 3 osób przyjętych do DPS w okresie objętym kontrolą pracownik socjalny nie dokonał ustalenia aktualnej sytuacji przed jej przyjęciem, z powodu przeoczenia.

Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dyrektor domu zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia osoby ubiegającej się lub jej przedstawiciela ustawowego o terminie przyjęcia do domu. Kontrolowana dokumentacja dotycząca osób przyjętych w okresie objętym kontrolą zawierała pisemne powiadomienia o terminie przyjęcia do domu.

W kontrolowanej dokumentacji osób ubezwłasnowolnionych przed przyjęciem do DPS znajdowały się stosowne postanowienia sądu.

(akta kontroli str. 353 - 365)

b) Organizacja terapii zajęciowej oraz umożliwienie korzystania z usług w warsztatach terapii zajęciowej, prowadzenie zajęć rehabilitacji społecznej

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do organizacji zajęć terapeutycznych, w tym terapii zajęciowej. Ponadto, domy pomocy społecznej przeznaczone m.in. dla osób niepełnosprawnych intelektualnie zobowiązane są do prowadzenia zajęć rehabilitacji społecznej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej

dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 250), które powinny obejmować:

- zajęcia terapeutyczne,
- zajęcia z psychologiem,
- zajęcia ruchowe,
- zajęcia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia.

Na podstawie informacji dotyczącej *Organizacji terapii zajęciowej* oraz przedłożonej dokumentacji ustalono, że w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu terapia zajęciowa prowadzona jest przez 2 terapeutów oraz przez starszego instruktora ds. kulturalno-oświatowych. Funkcjonują 4 pracownie terapeutyczne: pracownia plastyczna, krawiecka, techniczna i gastronomiczna.

- 1) Zajęcia pracowni plastycznej odbywają się pięć razy w tygodniu w trzech grupach terapeutycznych. W 2022 r. na zajęcia w pracowni plastycznej stale uczęszczały 32 osoby i dodatkowo 6 osób nieregularnie. W ramach zajęć pracowni plastycznej wykorzystywane są następujące formy plastyczne: malowanie (farbami, kredkami, pastelami, farbami akrylowymi), mozaika, collage, wydzieranka, malowanie na szkle lub jedwabiu, decoupage, papieroplastyka, wyroby z modeliny i masy solnej.
- 2) Zajęcia pracowni krawieckiej odbywają się pięć razy w tygodniu w trzech grupach terapeutycznych. W 2022 r. na zajęcia pracowni krawieckiej uczęszczało stale 35 osób oraz sporadycznie 6-12 osób. Podczas zajęć w pracowni krawieckiej prowadzone są zajęcia z zakresu szycia ręcznego i maszynowego, haftowania, robótek na szydełku i drutach oraz wykonywania aplikacji.
- 3) Zajęcia pracowni technicznej odbywają się pięć razy w tygodniu w trzech grupach terapeutycznych. W 2022 r. na zajęcia pracowni technicznej uczęszczało nieregularnie 35 osób. Podczas zajęć w pracowni technicznej podopieczni poznają obsługę podstawowych narzędzi ręcznych i elektronarzędzi, wykonują prace stolarskie, ślusarskie, ogrodnicze oraz wykonują drobne naprawy i konserwacje.
- 4) Zajęcia w pracowni gastronomicznej odbywają się raz w tygodniu. W 2022 r. regularnie na zajęcia uczęszczało 15 mieszkańców. Podczas zajęć mieszkańcy przygotowują proste posiłki i desery, pieką ciasta, przyswajają zasady BHP oraz obsługi sprzętu AGD.

Zajęcia są realizowane w oparciu o *Ramowe programy zajęć terapeutycznych w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu*.

(akta kontroli str. 366 - 383)

Na dzień kontroli mieszkańcy DPS posiadający orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem udziału w warsztatach terapii zajęciowej nie korzystają z ich usług z uwagi na brak wolnych miejsc w pobliskich tego typu jednostkach.

(akta kontroli str. 384)

W Domu Pomocy Społecznej w Moryniu realizowane są także zajęcia rehabilitacji społecznej. Celem tych zajęć jest umożliwienie mieszkańcom DPS w Moryniu jak najbardziej samodzielnego funkcjonowania i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Zajęcia rehabilitacji społecznej realizowane są w ramach zajęć terapeutycznych w pracowniach oraz na co dzień w rodzinach. Prowadzone są:

- a) zajęcia terapeutyczne, w tym:
 - trening funkcjonowania w codziennym życiu, np.: nauka obsługi czajnika bezprzewodowego, pralki, suszarki, żelazka, radia, telewizji, prania, segregowania odzieży itp.,

- trening umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów, np.: nauka umiejętności nawiązania rozmowy, wzmacniania własnej wartości, asertywności, wdrażanie i zachęcanie do udziału w zajęciach,
 - trening umiejętności spędzania czasu wolnego, np.: udział w spotkaniach towarzyskich, udział w wydarzeniach terapeutycznych organizowanych przez Dom (zabawy, festyny, pikniki), udział w spotkaniach i obrzędach religijnych, ludoterapia, biblioterapia, filmoterapia, muzykoterapia, itp.,
- b) zajęcia z psychologiem:
- badania psychologiczne (przy przyjęciu mieszkańca oraz w razie potrzeby),
 - terapia psychologiczna (8-16 godz. w miesiącu),
 - poradnictwo psychologiczne (8-16 godz. w miesiącu oraz wg potrzeb),
- c) zajęcia ruchowe, w tym:
- rehabilitacja (ćwiczenia indywidualne w gabinecie i przyłóżkowe wg zlecenia, gimnastyka ogólnorozwojowa, ćwiczenia na sprzęcie rehabilitacyjno-sportowym, zabiegi fizykalne),
 - udział w turniejach zawodach, biegach i spartakiadach),
 - turystyka (turnusy rehabilitacyjne, pielgrzymki i wycieczki),
 - rekreacja (wyjścia nad jezioro, kąpiele, zajęcia rekreacyjno-ruchowe na świeżym powietrzu, grzybobranie),
- d) zajęcia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia, w tym:
- terapia manualna np.: zajęcia plastyczne, zajęcia praktyczno-techniczne, robótki ręczne,
 - zajęcia informatyczne np.: kurs nauki obsługi komputera, zajęcia w sali komputerowej,
 - praca: trzy mieszkanki uczęszczają do szkoły zawodowej, a na terenie Domu realizowane są prace w ogrodzie.

Zajęcia organizowane są na podstawie *Ramowych planów rehabilitacji społecznej* przyjmowanych na dany rok. Na podstawie analizy wybranych losowo Indywidualnych Planów Wsparcia Mieszkańca stwierdzono, że w planach określone są cele, sposoby i czas realizacji zajęć wpisujących się w rehabilitację społeczną.

Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej dzienniki zajęć powinny zawierać w szczególności:

- rozkład tygodniowy i czas trwania zajęć;
- rodzaj i tematykę zajęć oraz imię i nazwisko prowadzącego zajęcia;
- imiona i nazwiska mieszkańców domu obecnych na zajęciach;
- informacje dotyczące prowadzonych zajęć, służące okresowej ocenie realizacji indywidualnych planów wsparcia mieszkańców domu: absencję i jej przyczyny, ocenę współpracy z terapeutą, aktywne lub bierne uczestnictwo w zajęciach, skracanie lub wydłużanie uczestnictwa w zajęciach.

W DPS w Moryniu zajęcia dokumentowane są w dziennikach zajęć. Odrębnie prowadzone są listy obecności, karty oceny współpracy z terapeutą. W toku kontroli udzielono instruktażu w zakresie ujednolicenia sposobu prowadzenia dzienników dla wszystkich rodzajów zajęć rehabilitacji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem oceny współpracy z terapeutą oraz zawierania informacji dotyczących skracania i wydłużania uczestnictwa w zajęciach. Za aktywny udział w zajęciach mieszkańcy otrzymują nagrody rzeczowe: przybory terapeutyczne, kosmetyki, słodczyce itp.

(akta kontroli str. 385 - 427)

c) Możliwość korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwość zapoznania się z przepisami prawa dotyczącymi domów.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom możliwości korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwości zapoznania się z przepisami prawa dotyczącymi domów.

Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Moryniu mają możliwość korzystania ze zbiorów Biblioteki Publicznej znajdującej się na terenie miasta Moryń, gdzie również biorą udział w zajęciach z biblioterapii.

Wszyscy mieszkańcy mają dodatkowo dostęp do księgozbioru, znajdującego się w sali terapii zajęciowej, który liczy 590 pozycji. Do dyspozycji mieszkańców pozostają głównie książki o tematyce religijnej, przygodowej, baśnie, bajki, poradniki informatyczne, powieści biograficzne i inne. Dostępne są także albumy, encyklopedie, czasopisma oraz poradniki kulinarne. W 2022 r. z księgozbioru skorzystało 25 osób, z których 8 posiada umiejętność czytania, a 17 potrzebuje pomocy. Dom dysponuje również filmami dvd.

Placówka zapewnia dostęp do codziennej prasy – dziennik „Głos Pomorza” oraz innej prasy („Niedziela”, „Gość niedzielny”). Prasa jest dostępna w sali terapii zajęciowej.

Dom umożliwia mieszkańcom zapoznanie się z przepisami prawa dotyczącymi funkcjonowania domów pomocy społecznej, które dostępne są w pokoju pracowników socjalnych. Informacja o dostępie do przepisów prawnych wywieszona jest na tablicy ogłoszeń.

(akta kontroli str. 428 - 431)

d) Umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb kulturalnych.

W Domu Pomocy Społecznej w Moryniu pracę na rzecz mieszkańców w zakresie umożliwienia zaspokojenia potrzeb kulturalnych świadczy starszy instruktor ds. kulturalno-oświatowych. Na podstawie przedstawionej podczas kontroli informacji *Umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych, Plan imprez w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu na rok 2023* oraz *Sprawozdanie z imprez za rok 2022* ustalono, że w ramach prowadzonej działalności kulturalno-oświatowej Dom organizuje m.in. spotkania okolicznościowe, uroczystości świąteczne i religijne, wyjazdy, spotkania rekreacyjne. Informacja o planowanych przedsięwzięciach przekazywana jest mieszkańcom bezpośrednio w ramach „rodzinek”.

Na podstawie *Sprawozdania z imprez za rok 2022* stwierdzono, że w tym czasie zorganizowano m.in. Walentynki, wycieczkę do Międzyzdrojów, festyn na rzecz uchodźców z Ukrainy, spotkanie w Bibliotece Miejskiej w Moryniu, wycieczkę do ogrodu dendrologicznego w Glinnej, letni piknik w stadninie koni w Bielinie. Mieszkańcy DPS w Moryniu brali także udział w spotkaniach i imprezach integracyjnych.

(akta kontroli str. 432 - 453)

e) Zapewnienie regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawność załatwiania skarg i wniosków, zapewnienie warunków do rozwoju samorządności.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawnego wnoszenia i załatwiania skarg i wniosków oraz zapewnienia warunków do rozwoju samorządności mieszkańców domu.

Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Moryniu mają zapewniony regularny kontakt z dyrektorem jednostki, który przyjmuje mieszkańców w każdy poniedziałek w godzinach

od 11.00 do 12.00 oraz w godz. 14.00-15.00. W sprawach pilnych mieszkańcy mogą kontaktować się na bieżąco. Informacja o możliwości kontaktu z dyrektorem podana została do wiadomości publicznej poprzez umieszczenie jej na tablicy ogłoszeń.

W celu sprawnego wnoszenia oraz rozpatrywania skarg i wniosków w Domu Pomocy Społecznej przyjęta została *Procedura dotycząca skarg i zażaleń w DPS w Moryniu*. Rejestr – *Książka skarg i wniosków* znajduje się w pokoju pracowników socjalnych. W okresie objętym kontrolą w ww. Rejestrze nie odnotowano żadnych wpisów.

Podczas oględzin placówki ustalono również, że na tablicy ogłoszeń podane zostały numery telefonów do instytucji stojących na straży praw i wolności człowieka, w tym do: Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Biura Rzecznika Praw Pacjenta, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz Sądu Rejonowego w Gryfinie III Wydział Rodzinny i Nietletnich.

Dom zapewnia warunki do rozwoju samorządności. Zgodnie z art. 37 *Regulaminu Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Moryniu* w DPS funkcjonuje Rada Mieszkańców, która jest organem doradczym i opiniodawczym oraz reprezentuje wszystkich mieszkańców DPS. Rada funkcjonuje w oparciu o Regulamin Rady Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Moryniu. W skład Rady wchodzi 3 osoby.

W okresie objętym kontrolą odbyło się 5 spotkań Rady Mieszkańców z Dyrektorem Domu. Przedmiotem spotkań były m.in.: sprawy bieżące i aktualności, przeprowadzane remonty, propozycja szkolenia komputerowego oraz ocena wyżywienia.

Zespół kontrolujący w dniu 30 marca 2023 r. spotkał się z przedstawicielami Rady Mieszkańców, którzy podczas rozmowy wyrazili swoją opinię na temat pobytu w Domu oraz jakości świadczonych usług. Przedstawiciele Rady wyrazili zadowolenie z warunków mieszkaniowych. Nie wnieśli uwag do udzielania pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i pielęgnacji, zapewnienia przez pracowników Domu czystości w pokojach mieszkalnych i pomieszczeniach ogólnodostępnych, zaopatrzenia w odzież i obuwie, środki czystości oraz organizacji zajęć terapeutycznych i kulturalnych. Potwierdzili możliwość jaką zapewnia Dom w zakresie składania skarg i wniosków. Przedstawiciele samorządu nie wnieśli uwag do pracy personelu, a także do jakości i dostępności oferowanego wyżywienia.

(akta kontroli str. 454 - 468)

f) Zaspokojenie potrzeb religijnych oraz sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych oraz sprawienia pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Z uzyskanych podczas kontroli informacji wynika, że na dzień kontroli wszyscy mieszkańcy Domu byli wyznania rzymskokatolickiego. Posługę kapłańską na terenie placówki sprawuje ksiądz zatrudniony w wymiarze 1/3 etatu. Mieszkańcy mają możliwość codziennego udziału w praktykach religijnych. Msze Św. odprawiane są w kaplicy znajdującej się w budynku DPS. Ksiądz bierze także udział w uroczystościach świątecznych organizowanych przez Dom.

Ustalono, że w Domu wprowadzona została *Procedura postępowania w razie zgonu mieszkańca*. Z przedstawionej podczas kontroli informacji *Zaspokojenie potrzeb religijnych oraz sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca domu* wynika, że w okresie objętym kontrolą w Domu zmarło 5 mieszkańców (w 2022 r.). Organizacją 1 pogrzebu zajęła się rodzina osoby zmarłej, natomiast 4 pogrzebów – pracownicy Domu. Wszystkie pogrzeby odbyły się w obrządku rzymskokatolickim, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Dom sprawuje także opiekę nad miejscem pochówku zmarłych mieszkańców.

(akta kontroli str. 469 -472)

g) Zapewnienie kontaktu z psychologiem i psychiatrą.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom kontaktu z psychologiem.

Usługi psychologiczne w DPS w Moryniu świadczone są przez psychologa w oparciu o prowadzoną działalność gospodarczą, w wymiarze od 8 do 16 godzin miesięcznie. Do zadań psychologa należy m.in.: uczestnictwo w pracach zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w zakresie tworzenia i weryfikacji indywidualnych planów wsparcia, ustalania i realizacji celów oraz sposobów postępowania z mieszkańcami, analizowania indywidualnych przypadków oraz rozwiązywania aktualnych problemów mieszkańców. Realizacja usług dokumentowana jest w *Dzienniku psychologa*. W okresie objętym kontrolą wsparciem psychologicznym objęto 120 mieszkańców Domu.

Dom zapewnia także kontakt z lekarzem psychiatrą w ramach usług finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia – raz w miesiącu lub częściej w razie potrzeby.

(akta kontroli str. 473 - 474)

h) Zapewnienie bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia możliwości bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Na podstawie *Informacji o dochodach i kontach depozytowych mieszkańców* stwierdzono, że wszyscy mieszkańcy DPS w Moryniu posiadają dochody. Źródło dochodu stanowią renty i emerytury z ZUS i KRUS w tym: 115 mieszkańców otrzymuje świadczenia z ZUS (105 osób - renty, 10 osób – emerytury), 5 osób otrzymuje renty z KRUS.

Wszyscy mieszkańcy korzystają z kont depozytowych. Samodzielnie gospodaruje środkami pieniężnymi 16 osób, 53 osoby posiadają opiekunów prawnych, 50 osób posiada kuratorów sądowych, 1 osoba pełnomocnika notarialnego. W przypadku 22 mieszkańców funkcję opiekuna prawnego pełni pracownicy DPS.

W Domu przyjęta została *Instrukcja Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Moryniu w sprawie trybu postępowania z depozytami wartościowymi mieszkańców DPS* oraz *Procedura postępowania z rzeczami wartościowymi*.

Mieszkańcy DPS w Moryniu mają możliwość przechowywania przedmiotów wartościowych w depozycie. Depozyty wartościowe przechowywane są w kasetce, w przystosowanym pomieszczeniu. Osobą odpowiedzialną za przechowywanie depozytu oraz prowadzenie *Księgi depozytu* jest pracownik socjalny. Mieszkańcy składają oświadczenie o wyrażeniu woli złożenia przedmiotów do depozytu, jednocześnie są informowani o nieponoszeniu przez DPS odpowiedzialności za rzeczy niepozostawione w depozycie.

(akta kontroli str. 475 - 484)

Dom prowadzi ewidencję środków pieniężnych mieszkańca, które gromadzone są na kontach depozytowych rachunku bankowego DPS. Konta depozytowe prowadzone są w systemie komputerowym *DOM - Arisco*. W trakcie kontroli zapoznano się z *Zestawieniem obrotów i sald* za okres objęty kontrolą 5 losowo wybranych mieszkańców oraz z dokumentacją księgową potwierdzającą wypłaty z depozytów lub dokonanie zakupów ze środków mieszkańca.

Na podstawie analizy ww. dokumentacji stwierdzono, że ze środków finansowych mieszkańców przechowywanych na kontach depozytowych dokonywane były zakupy środków higienicznych, wyposażenia pokoi oraz pomieszczeń ogólnodostępnych, jak

również wynajem autokaru na wycieczki, przy czym koszt został równomiernie podzielony na mieszkańców korzystających z danych produktów. Ponadto, przyjętą praktyką było pobieranie tzw. „kieszonkowego”, w stałej wysokości z których finansowano zakupy słodczy, ozdób, drobnego wyposażenia dla wszystkich mieszkańców w danej „rodzince”. Poświadczenia na dokumentach księgowych dokonywane było przez pracowników DPS, po części były to osoby będące opiekunami prawnymi tych mieszkańców.

Zgodnie z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wydatki związane z zapewnieniem całodobowej opieki mieszkańcom oraz zaspokajaniem ich niezbędnych potrzeb bytowych i społecznych w całości pokrywa dom pomocy społecznej. Zgodnie natomiast z art. 58 ust. 4 ustawy dom pomocy społecznej może pokryć wydatki ponoszone na niezbędne usługi pielęgnacyjne w zakresie wykraczającym poza uprawnienia wynikające z przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. § 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej stanowi, że każdy dom pomocy społecznej niezależnie od typu świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające, a w przypadku domu przeznaczanego dla dzieci i młodzieży - także usługi w zakresie zaspokojenia potrzeb edukacyjnych. Świadczenie usług bytowych, o których mowa w § 5 ust 1 pkt 1 ww. rozporządzenia polega na zapewnieniu miejsca zamieszkania, wyżywienia, odzieży i obuwia oraz utrzymania czystości, zaś świadczenie usług opiekuńczych (§ 5 ust 1 pkt 2 rozporządzenia) polega m.in. na pielęgnacji.

Przytoczone wyżej normy prawne w sposób jednoznaczny wskazują, że to na jednostce spoczywa ciężar ponoszenia wszelkich niezbędnych wydatków dla zapewnienia bytu mieszkańcom. Zapewnienie całodziennego pobytu, wyżywienia i pielęgnacji nie może zatem polegać na dokonywaniu przez DPS niezbędnych zakupów na ten cel, bezpośrednio ze środków pieniężnych pozostających - na mocy odrębnych przepisów - do wyłącznej dyspozycji mieszkańców. Uznać zatem należy, że finansowanie większej ilości środków higienicznych, niezbędnego wyposażenia pokoi czy nawet przedmiotów dekoracyjnych nie przypisanych indywidualnie do konkretnej osoby, która poniosła dany wydatek, jest niewłaściwe. Dopuszczalne i praktykowane jest finansowanie przez rodzinę mieszkańca, czy nawet przez jego samego produktów o wyższej jakości (a zatem droższych) niż te, które obowiązany jest zapewnić i zapewnia DPS z zastrzeżeniem, że indywidualnie zakupione produkty mogą być przeznaczone jedynie na potrzeby tego konkretnego mieszkańca.

Ewentualne wyjazdy, pielgrzymki czy wycieczki nie należą do niezbędnych potrzeb bytowych czy społecznych i jako takie mogą być finansowane (współfinansowane) przez mieszkańców z zastrzeżeniem, że musi to być indywidualna (i stosownie udokumentowana) decyzja.

W przypadku sfinansowania przez mieszkańca zakupów produktów żywnościowych, doposażenia swojego pokoju czy ponadnormatywnych środków higienicznych, zawsze musi to być indywidualna i świadoma decyzja (potwierdzona na piśmie) dotycząca pieniędzy pozostających do wyłącznej dyspozycji danego mieszkańca.

(akta kontroli str. 485 - 536)

W trakcie analizy dokumentacji stwierdzono ponadto, że opiekun prawny jednego z mieszkańców, będący jednocześnie pracownikiem DPS upoważnił innego pracownika DPS do dysponowania środkami pieniężnymi znajdującymi się na koncie depozytowym podopiecznej. Opiekun osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie może działać w jej imieniu ściśle w oparciu i w granicach postanowienia sądu oraz podlegając w tym zakresie nadzorowi sądu opiekuńczego. Każda czynność, w tym ewentualne udzielenie pełnomocnictwa, dokonana bez zezwolenia sądu jest nieważna.

(akta kontroli str. 537)

Na podstawie przedłożonej informacji *Depozyty po zmarłych mieszkańcach* stwierdza się, że na dzień prowadzenia kontroli Dom posiadał 8 depozytów po zmarłych mieszkańcach (wszystkie w kwocie powyżej 5.000,-zł).

W przypadku 4 depozytów wysłane zostały informacje do rodziny o pozostawionym depozycie lub wezwania do odbioru depozytu.

Wobec pozostałych 4 depozytów w związku z brakiem informacji dotyczącej osób uprawnionych podjęte zostały następujące działania: umieszczone zostały ogłoszenia o poszukiwaniu spadkobierców na tablicy ogłoszeń w DPS oraz na stronie internetowej DPS. Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. z 2006 r., Nr 208, poz. 1537 ze zm.) *w przypadku braku możliwości doręczenia wezwania do odbioru depozytu lub nieustalenia uprawnionego, przechowujący depozyt jest obowiązany dokonać wezwania poprzez jego wywieszenie na tablicy informacyjnej w swojej siedzibie na okres 6 miesięcy. Jeżeli szacunkowa wartość depozytu przekracza kwotę 5.000 zł, przechowujący depozyt zamieszcza również ogłoszenie w dzienniku poczytnym w danej miejscowości lub w Biuletynie Informacji Publicznej.*

Z przedstawionej informacji wynika, że ogłoszenia w sprawie ww. depozytów nie zostały umieszczone w dzienniku poczytnym w danej miejscowości lub Biuletynie Informacji Publicznej, co jest niezgodne z art. 6 ust. 5 ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów.

(akta kontroli str. 538 -540)

Ad. 5. Poziom zatrudnienia oraz kwalifikacje pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, wskaźnik zatrudnienia pracowników w zespole terapeutyczno-opiekuńczym, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy dla domu przeznaczanego dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie wynosi nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca, przy czym przy ustalaniu wskaźnika zatrudnienia uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w domu, jeżeli pracują bezpośrednio z mieszkańcami domu; przy wyliczaniu wskaźnika udział tych osób nie może przekroczyć 10% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno-opiekuńczym.

W Domu Pomocy Społecznej w Moryniu zatrudnionych jest 67 osób, z czego pracownikami Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego jest 50 osób zatrudnionych na umowę o pracę w łącznym wymiarze 49,33 etatu. Dodatkowo na podstawie umowy zlecenia zatrudniony jest terapeuta w wymiarze odpowiadającym 1 etatowi (osoba będąca pracownikiem pierwszego kontaktu dla 5 mieszkańców). Ponadto, na podstawie § 6 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej do wskaźnika zatrudnienia wliczono 2 osoby zatrudnione wg innych form tj. 2 osoby na stażu w zawodzie „Opiekun w domu pomocy społecznej” w wymiarze 2 etatów. Udział ww. osób w Zespole Terapeutyczno - Opiekuńczym wynosi 5,66 %, a zatem mieści się w normach wskazanych w standardzie (tj. nie więcej niż 10%).

Stan zatrudnienia Zespołu przedstawia się w następująco: pracownik socjalny – 3 osoby (3 etaty), st. instruktor ds. kulturalno-oświatowych – 1 osoba (1 etat), terapeuta – 2 osoby (2 etaty), pielęgniarka 2 osoby (2 etaty), fizjoterapeuta – 1 osoba (1 etat), technik fizjoterapii – 1 osoba (1 etat), st. opiekunka /opiekunka – 35 osób (35 etatów), st. pokojowa/pokojowa – 7 osób (7 etatów), kapelan – 1 osoba (0,33 etatu).

Łączne wymiar zatrudnienia w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym wynosi 52,33 etatu, co stanowi 0,44 etatu na 1 mieszkańca DPS. Uznać zatem należy, że wskaźnik zatrudnienia w zespole nie jest zgodny z wymaganymi standardami. Dyrektor DPS złożyła wyjaśnienia

z których wynika, że przyczyną braku zapewnienia wskaźnika zatrudnienia jest odejście w miesiącach styczeń-luty 2023 r. 4 osób na emeryturę.

Warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest zatrudnianie w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż dwóch pracowników socjalnych na stu mieszkańców domu. W trakcie kontroli ustalono, że Dom zatrudnia 3 pracowników socjalnych (3 etaty) na 120 mieszkańców, co jest zgodne z § 6 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Wymagania kwalifikacyjne pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym również w domach pomocy społecznej, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960). W celu zapewnienia odpowiedniego standardu świadczonych usług pracownicy domów pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego powinni spełniać analogiczne wymagania jak pracownicy domów prowadzonych bezpośrednio przez samorządy.

Podczas czynności kontrolnych, na podstawie określonego w *Programie* doboru celowego, sprawdzono kwalifikacje 11 pracowników zatrudnionych w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym na stanowiskach: pracownik socjalny (3 osoby), terapeuta (1 osoba), pielęgniarka (1 osoba), fizjoterapeuta (1 osoba), starsza opiekunka (2 osoby), opiekunka (2 osoby), st. pokojowa (1 osoba). W wyniku analizy akt osobowych nie wniesiono uwag do przygotowania zawodowego losowo wybranych pracowników Zespołu.

(akta kontroli str. 556 -569)

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego co najmniej raz na dwa lata powinni uczestniczyć w organizowanych przez dyrektora szkoleniach na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, o ile występują problemy z komunikacją werbalną wśród mieszkańców.

Stwierdzono, że w okresie 2 lat od dnia rozpoczęcia kontroli pracownicy Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczego brali udział m.in. w szkoleniach: „Kurs pierwszej pomocy”, „Prawa mieszkańców DPS”, „Indywidualne plany wsparcia mieszkańca”, „Zagadnienia prawne funkcjonowania domów pomocy społecznej”, „Stres i sytuacje konfliktowe w pracy pracowników domów pomocy społecznej”, „Komunikacja alternatywna i wspomagająca w pracy z mieszkańcami DPS”, „Przymus bezpośredni – uwarunkowania prawne oraz zasady stosowania przymusu w instytucjach opieki długoterminowej”.

(akta kontroli str. 570 -571)

Ad. 6. Świadczenie usług w zakresie zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej

Zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, dom pomocy społecznej umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów.

Z ustaleń kontroli wynika, że wszyscy mieszkańcy Domu zadeklarowani są do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w Moryniu. Opieka medyczna lekarza rodzinnego świadczona jest w podmiocie leczniczym, w formie teleporad lub na terenie Domu.

W godzinach nocnych lub w dni świąteczne mieszkańcy DPS korzystają z pomocy lekarzy zatrudnionych w poradni w Chojnie. W sytuacjach nagłego zagrożenia życia i zdrowia do mieszkańców wzywane jest pogotowie ratunkowe.

Ponadto, w celu zapewnienia stałej opieki pielęgniarstwa, placówka zatrudnia 2 pielęgniarki (2 etaty), które w nagłych wypadkach pozostają do dyspozycji mieszkańców.

Z przekazanych podczas kontroli informacji *Pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych* wynika, że w okresie objętym kontrolą mieszkańcy korzystali z następujących świadczeń: wizyty w poradni laryngologicznej, dermatologicznej, kardiologicznej, okulistycznej, chirurgicznej, ortopedycznej, stomatologicznej, neurologicznej, diabetologicznej, ginekologicznej, onkologicznej, psychiatrycznej (łącznie 237 konsultacji). W Domu prowadzony jest zeszyt z terminami wizyt u lekarzy specjalistów.

Dom zapewnia zabiegi rehabilitacyjne wykonywane przez 2 pracowników (fizjoterapeuta i technik fizjoterapii). W okresie objętym kontrolą prowadzona była rehabilitacja medyczno-ruchowa z zakresu kinezyterapii, ćwiczeń indywidualnych wg zaleceń lekarza, ćwiczeń ogólnousprawniających grupowych, ćwiczeń na sprzęcie rehabilitacyjno-sportowym. Zajęcia określone są w *Ramowym Programie Rehabilitacji w Domu Pomocy Społecznej w Moryniu* na dany rok oraz *Planie rehabilitacji*. Realizowane są ćwiczenia rehabilitacji indywidualnej, rehabilitacji przyłóżkowej, ćwiczenia usprawniające grupowe (z użyciem sprzętu rehabilitacyjnego: rowery stacjonarne, stepper, bieżnia, rotor), zabiegi fizykalne (krioterapia, naświetlania lampą Bioptron itp.). Mieszkańcy DPS mogą także korzystać z urządzeń siłowni plenerowej.

(akta kontroli str. 572 - 584)

W okresie objętym kontrolą na terenie Domu nie stosowano przymusu bezpośredniego.

Stwierdza się, że Dom zapewnia mieszkańcom dostęp do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej.

Zgodnie z § 10 ust. 1 *Regulaminu organizacyjnego Domu Pomocy Społecznej w Moryniu* Domem kieruje Dyrektor.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Domu Pomocy Społecznej w Moryniu oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Przyczyną powstania wskazanych w protokole uchybień i nieprawidłowości dotyczących bazy lokalowej, depozytów mieszkańców, wskaźnika zatrudnienia oraz ustalania sytuacji mieszkańca przed jego przyjęciem były: dotychczasowa błędna interpretacja zapisów § 6 ust. 1 pkt 1 lit b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, odejścia pracowników na emeryturę, przeoczenie oraz przekonanie jednostki o prawidłowości takiego postępowania. Wskazane działania mogą prowadzić do utrwalenia praktyki, która jest niezgodna z obowiązującymi przepisami.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w ewidencji kontroli pod pozycją 47.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści, w ciągu 7 dni od daty otrzymania do podpisu.

Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 5 lipca 2023 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz oznaczony nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejscowość i data podpisania protokołu.....

- właściwe podpisy na oryginale -

.....
Kierownik
jednostki kontrolowanej

.....
Kontrolujący

Oświadczam, że w dniu zostałem/łam zapoznany z treścią protokołu oraz otrzymałem/łam jeden jego egzemplarz.

.....